

REKOMENDACIJOS DĖL PROJEKTŲ VEIKLOS PELNO SKAIČIAVIMO

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos dėl Projektų veiklos pelno skaičiavimo (toliau – Rekomendacijos) nustato metodines rekomendacijas iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas), įgyvendinamų pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą (toliau – veiksmų programa), veiklos pelno apskaičiavimui kurie finansuojami pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (toliau – reglamentas (ES) Nr. 651/2014) ir kuriuos įgyvendinant gaunamas minėtame reglamente įvardintas veiklos pelnas.

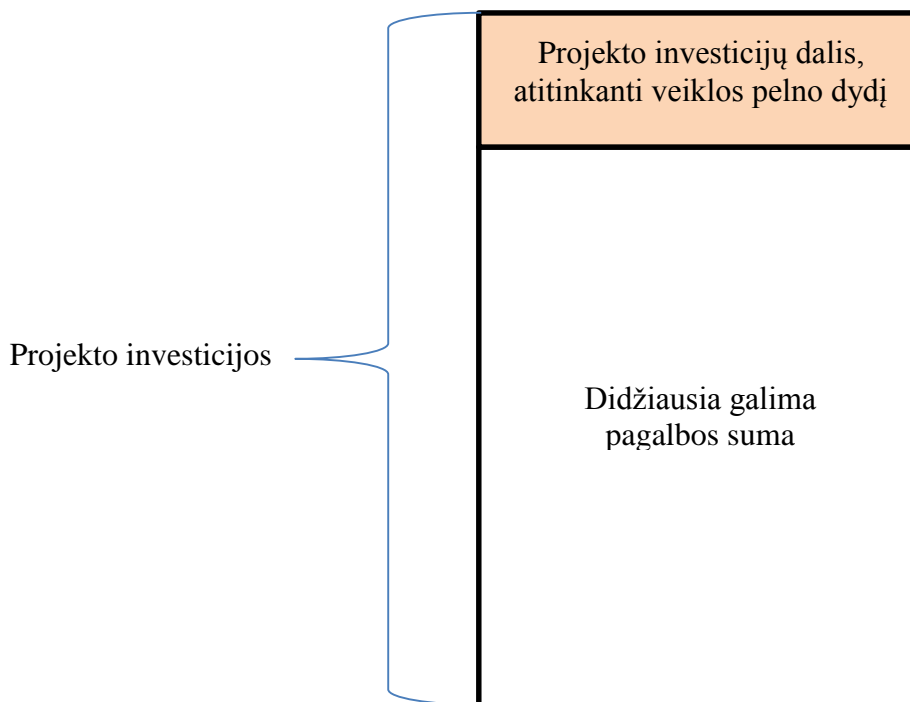
2. Rekomendacijos taikomos nustatant pagalbos projektui dydį pagal reglamento (ES) Nr. 651/2014 46 straipsnio 6 punkto, 48 straipsnio 5 punkto, 53 straipsnio 6 punkto, 55 straipsnio 10 punkto, 56 straipsnio 6 punkto nuostatas, finansuojamą ES struktūrinių fondų lėšomis. Rekomendacijų nuostatos netaikomos pagalbos projektui dydį nustatant pagal kitų reglamento (ES) Nr. 651/2014 straipsnių nuostatas.

3. Rekomendacijos parengtos vadovaujantis reglamento Nr. (ES) Nr. 651/2014, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090, nuostatomis.

II SKYRIUS. PROJEKTŲ VEIKLOS PELNO SKAIČIAVIMAS

4. Remiantis reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 39 punktu projekto veiklos pelnu laikomas diskontuotų pajamų ir diskontuotų veiklos išlaidų per atitinkamą investicijos laikotarpį skirtumas, kai šis skirtumas yra teigiamas. Veiklos išlaidos apima išlaidas personalui, medžiagoms, rangovų paslaugoms, ryšiams, energijai, techninei priežiūrai, nuomai, administravimui, tačiau neapima nusidėvėjimo ir finansavimo išlaidų (pvz. paskolos administravimo išlaidos), jei jos buvo įtrauktos į investicinę pagalbą, t. y. jų finansavimui skirta pagalba projekto apimtyje.

5. Tais atvejais, kai įgyvendinant projektą numatoma gauti veiklos pelną, pagalbos suma projektui negali viršyti projekto išlaidų investicijoms vertės, atėmus iš projekto per konkretų ataskaitinį laikotarpį numatomą gauti veiklos pelną (žr. 1. pav. žemiau).

1. pav. Didžiausia galima pagalbos suma projekto investicijoms.

6. Jeigu dalis projekto išlaidų yra netinkamos finansuoti pagal reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas ir yra finansuojamos projekto vykdytojo lėšomis, numatomas uždirbti projekto veiklos pelnas paskirstomas proporcingai tinkamoms ir netinkamoms finansuoti projekto išlaidoms. Jei dalis pagal reglamentą (ES) Nr. 651/2014 tinkamų investicijų išlaidų finansuojama kitomis nei ES struktūrinių fondų lėšomis arba daliai investicijų išlaidų teikiama *de minimis* pagalba, siekiant užtikrinti atitikimą reglamento (ES) Nr. 651/2014 8 straipsnio nuostatomis, didžiausia galima pagalbos suma projektui nustatoma atsižvelgiant į visą projekto investicijoms teikiamą pagalbą.

7. Teikiant grąžintiną pagalbą, diskontuota grąžintinos pagalbos suma turi būti ne mažesnė nei diskontuotas projekto veiklos pelnas.

8. Veiklos pelnas iš tinkamų finansuoti išlaidų gali būti atskaitomas *ex ante* arba taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą.

9. Jei projekto investicijų laikotarpiu galima objektyviai prognozuoti pagrindinius veiklos pelną lemiančius veiksnius: kainą (prekių ar paslaugų pardavimo kainą, tarifus, nuomos įkainius ir pan.) ir paklausą (prekių ar paslaugų pardavimo kiekį, vartotojų skaičių, renginių dažnumą ir pan.), rekomenduojama pagalbos sumą projektui mažinti veiklos pelno dydžiu *ex ante*.

10. Pateikdamas paraišką finansuoti projektą (toliau – paraiška), kuris generuos veiklos pelną pareiškėjas turi pateikti informaciją apie planuojamą gauti iš projekto veiklos pelną. Šią informaciją pareiškėjas pateikia užpildydamas paraiškos priedo „Informacija apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamą veiklos pelną“ (toliau – paraiškos priedas) formą (*Rekomendacijų priedas*). Elektroninė paraiškos priedo versija pateikiama ES struktūrinių fondų svetainėje (www.esinvesticijos.lt). Reikalavimą pareiškėjui kartu su paraiška pateikti užpildytą paraiškos priedo formą ministerija nustato rengdama projektų finansavimo sąlygų aprašą.

11. Paraiškos priede pateikiamos jau atliktų diskontuoto pinigų srauto skaičiavimų reikšmės, jei tokie skaičiavimai buvo atlikti rengiant konkretaus projekto paraišką, pavyzdžiui, rengiant verslo planą, prielaidos ir rezultatai (patys skaičiavimai tokiu atveju taip pat turi būti pridedami prie paraiškos). Jei rengiant projektą tokie diskontuoto pinigų srauto skaičiavimai atlikti nebuvo, jie atliekami pildant paraiškos priedą.

I SKIRSNIS. PAGRINDINIAI VEIKLOS PELNO SKAIČIAVIMO PRINCIPAI

12. Projekto veiklos pelnas apskaičiuojamas per projekto investicijų ataskaitinį laikotarpį, kaip nurodyta II skyriaus II skirsnyje, iš diskontuotų pajamų atimant diskontuotas išlaidas ir pridedant investicijų likutinę vertę paskutiniaisiais ataskaitinio laikotarpio metais pagal Rekomendacijų V skirsnio nuostatas.

II SKIRSNIS. PROJEKTO INVESTICIJŲ ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

13. Projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos projekto finansinių srautų prognozės, skaičius. Projekto įgyvendinimo laikotarpis yra įskaičiuojamas į projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio trukmę. Šis metų skaičius turi būti nustatomas atsižvelgiant į ekonomiškai naudingą projekto investicijų gyvavimo laikotarpį (sukurto turto naudingo tarnavimo laiką). Jei įgyvendinant projektą numatomo sukurti turto (atskirų turto komponentų) naudingo tarnavimo laikas yra skirtingas, rekomenduojama projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio trukmę nustatyti pagal turto, kuriam numatoma išleisti didžiąją dalį projekto investicijų lėšų, naudingo tarnavimo laiką. Dėl sudėtingo prognozavimo nerekomenduojama taikyti ilgesnio nei 30 metų ataskaitinio laikotarpio.

14. Rekomenduojama taikyti tokius projekto investicijų ataskaitinius laikotarpius pagal sektorius¹:

- 14.1. vandentiekio, kanalizacijos, vandens nuotekų valymo sistemos – 30 metų;
- 14.2. automobilių keliai – 25–30 metų;
- 14.3. atliekų tvarkymas – 25–30 metų;
- 14.4. oro uostai ir uostai – 25 metai;
- 14.5. miesto transportas – 25–30 metų;
- 14.6. energetika – 15–25 metai;
- 14.7. telekomunikacijos – 15–20 metų;
- 14.8. kiti sektoriai – 10–15 metų.

15. Trumpesnis nei Rekomendacijų 13 punkte nurodytas rekomenduojamas investicijų ataskaitinis laikotarpis gali būti taikomas tik atsižvelgiant į šios Metodikos 12 punkto nuostatas pagrįstais atvejais.

III SKIRSNIS. DISKONTO NORMOS PASIRINKIMAS

¹ Nustatyta pagal Europos Komisijos Investicijų projektų sąnaudų ir naudos analizės gaires (angl. *Guide to cost-benefit analysis of investment projects*).

16. Remiantis Komisijos komunikato dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (2008/C 14/02) nuostatomis diskontuojant pinigų srautus turi būti naudojama diskonto norma lygi 1 metų EURIBOR dydžiui skelbiamam Europos pinigų rinkos instituto interneto svetainėje (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html), padidinta 100 bazinių punktų (1 proc. punktu).

IV SKIRSNIS. PROJEKTO VEIKLOS IŠLAIDŲ IR VEIKLOS PAJAMŲ APSKAIČIAVIMAS

17. Rekomenduojama projekto veiklos pajamų ir išlaidų srautų prognozę sudaryti pareiškėjo gaunamų pajamų ir patiriamų išlaidų iki projekto įgyvendinimo pradžios palyginimo su prognozuojamu veiklos pajamų ir išlaidų finansinių srautų pokyčiu, įgyvendinus projektą, principu. Naudojantis šiuo principu projekto veiklos pajamoms ir išlaidoms yra priskiriami tik tie pinigų srautai, kurie žymi pokytį dėl projekto įgyvendinimo. Kai projektas yra susijęs su naujo turto sukūrimu, prie projekto veiklos pajamų (išlaidų) priskiriamos veiklos pajamos (išlaidos), kurios atsiranda sukūrus naują turtą ar jo dalį.

18. Projekto investicijų išlaidos yra visos ES struktūrinių fondų lėšomis tinkamos finansuoti ir netinkamos finansuoti ES struktūrinių fondų lėšomis projekto išlaidos. Atliekant skaičiavimus projekto investicijų išlaidos nurodomos pamečiui, pagal numatomą jų padarymo laiką.

19. Projekto veiklos pajamos ir projekto veiklos išlaidos nurodomos nominaliomis kainomis (įtraukiant planuojamus pokyčius dėl infliacijos).

20. Projekto veiklos pajamas sudaro pajamos, kurios yra tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukurtos įgyvendinant projektą, pavyzdžiui: vartotojų tiesiogiai mokami mokesčiai už naudojimąsi sukurtą infrastruktūra, pajamos iš žemės ar pastatų pardavimo arba nuomos, mokėjimai už paslaugas ir pan.

21. Prie projekto veiklos pajamų turi būti priskiriamos tos pajamos, kurios yra susijusios su įgyvendinant projektą sukuriama turto naudojimu, t. y. į projekto veiklos pajamas įtraukiamos tik projektui tenkančios veiklos pajamos, o ne visos pareiškėjo pajamos, jeigu projektas apima tik dalį pareiškėjo veiklos.

22. Projekto veiklos išlaidas sudaro išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimo metu sukuriama turto eksploatavimu ir su projekto veiklos pajamomis, t. y. į projekto veiklos išlaidas įtraukiamos tik konkrečiam projektui tenkančios išlaidos, o ne visos pareiškėjo išlaidos, jeigu projektas apima tik dalį pareiškėjo veiklos.

23. Nustatant projekto veiklos išlaidas turi būti atsižvelgiama į šias nuostatas:

23.1. į projekto veiklos išlaidas yra įtraukiamos pakartotinės investicijos (reinvesticijos), skirtos iki investicijų ataskaitinio laikotarpio pabaigos susidėvėjusioms įgyvendinant projektą sukurtu turto dalims pakeisti;

23.2. pagal išlaidų pobūdį į projekto veiklos išlaidas yra įtraukiamos visos pareiškėjo sąnaudos (savikaina ir veiklos sąnaudos) skirtos šių Rekomendacijų 21 punkte nurodytoms pajamoms uždirbti, išskyrus nusidėvėjimą ir finansavimo išlaidas, jei jos buvo įtrauktos į investicinę pagalbą.

24. Kai projektas susijęs su naujo turto įsigijimu ar statyba, veiklos pajamomis ir veiklos išlaidomis laikomos naujų investicijų veiklos pajamos ir veiklos išlaidos.

V SKIRSNIS. TURTO LIKUTINĖ VERTĖ

25. Skaičiuojant veiklos pelną, turto likutinė vertė yra pridedama prie projekto veiklos pajamų. Turto likutinė vertė skaičiuojama tik tais atvejais, kai projektas generuoja veiklos pelną.

26. Nustatant turto likutinę vertę, turi būti atsižvelgiama į projekto investicijų ataskaitinį laikotarpį. Jeigu turto naudingo tarnavimo laikas yra ilgesnis už projekto ataskaitinį laikotarpį, likutinė vertė nustatoma įvertinant projekto veiklos pelno, kuri planuojama uždirbti po projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos, grynąją dabartinę vertę projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos dieną. Vertinamų metų skaičius yra lygus to ilgalaikio turto vieneto, kuriam yra skirta didžiausia projekto investicijų dalis, nusidėvėjimo normatyvui, atėmus jo nusidėvėjimo trukmę projekto ataskaitiniu laikotarpiu. Jei projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis sutampa su turto naudingo tarnavimo laiku, turto likutinė vertė neskaičiuojama. Likutinė vertė turi būti apskaičiuota tik to turto, kuris yra sukuriamas projekto įgyvendinimo metu. Tuo atveju, jeigu įgyvendinant projektą yra atliekama rekonstrukcija arba remontas, dėl kurių padidėja rekonstruojamo ar remontuojamo turto vertė, toks rekonstruotas ar suremontuotas turtas, kurio vertė padidėja, yra laikomas įgyvendinant projektą sukurtu turtu ir į jo padidėjusią vertę turi būti atsižvelgiama nustatant turto likutinę vertę.

VII SKIRSNIS. VEIKLOS PELNO PRIEŽIŪRA PASIBAIGUS PROJEKTAMS

27. Jei projekto veiklos pelno nustatymui taikomas lėšų susigrąžinimo mechanizmas, jis turi būti taikomas bei veiklos pajamų susigrąžinimas turi būti vykdomas viso projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio metu. Valstybės pagalbos teikėjai, vykdydami reglamente (ES) Nr. 651/2014 nustatytas sąlygas dėl veiklos pelno priežiūros, užtikrina, kad projektų finansavimo sąlygų apraše būtų numatyta valstybės pagalbos teikėjo pareiga šias sąlygas įgyvendinti ne trumpiau nei nustatytas investicijų ataskaitinis laikotarpis.

28. Taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą veiklos pelną rekomenduojama skaičiuoti ir susigrąžinti ne rečiau kaip kas 3 metus iki projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos ir galutinai projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Veiklos pelno skaičiavimui turi būti naudojamas tas pats palyginimo principas – lyginant veiklos išlaidas ir pajamas su projektu ir be jo.
